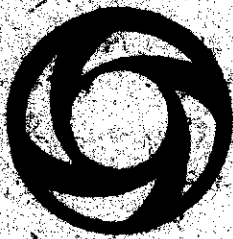

از: دکتر پرویز کاظمی

آلاسکا سرزمین امکانات نامتناهی

یا «آخرین مرز»

در تابستان گذشته برای رفتن از اروپا بژاپون عبور از روی قطب شمال یعنی کوتاهترین راه را انتخاب کرده و چند روز در Anchorage آنکرچ بندر معروف و پرجمعیت تر از سایر شهرهای آلاسکا که چهل و نهمین ایالت از ایالات متحده امریکای شمالی است اقامت کردم .
سپاحت در این خطه بقدری جالب و آموزنده بود که در پیغ آمدم خوانندگان مجله وحید را از شرح آن بی خیر گذارم .

آلاسکا که در زبان محلی اسکیمو بمعنای «زمین بزرگه» است، راستی اسم با مسهائی دارد چه مساحت این ایالت ۱۵۱۸۷۰۰ کیلو متر مربع و پهنائی بوسمت سه ایالت تکزاس، کالیفرنیا و مونتانا که از بزرگترین ایالات امریکا هستند بوده و قدری کوچکتر از ایران میباشد و وسعت فقط يك گوه یخ آن برابر با کشور هلند است .

طول سواحل دریائی آن ۵۳۰۰۰ کیلومتر یعنی دو برابر کرانههای ایالات متحده امریکا است . تفاوتهای آب و هوا و اقلیمی بقدری در آن زیاد است که فی المثل در دهرت و التره در جنوب آلاسکای شمالی سالانه ۶ متر باران

میبارد در صورتی که در صحرای شمالی آن فقط سالی ۱۰ سانتیمتر باران میآید. درجه حرارت در مرکز در تابستان ۴۰ درجه بالای صفر و در زمستان ۲۵ درجه حرارت زیر صفر است برای سفر از ژونو **Juneau** پایتخت آن بجزایر آلتونی **Aloutiens** که در مغرب واقع شده باید ۳۲۰ کیلومتر راه پیمود و عوض شدن چهار بار هواپیما را تحمل کرد. اما این سرزمین پهناور اکنون فقط ۲۹۳۰۰۰ نفر جمعیت دارد. در عوض بیش از ۶۰۰۰۰۰ هزار گوزن شمالی و کاریبو **Caribou** و ۱۶۰۰۰۰ آهو و ۳۶۰۰۰۰ گوزن اهلی که برای حمل بار بکار میبرند داشته و ۲۰۰۰۰۰ گوسفند و خرسهای سفید و قهوه‌ای و سیاه دارد. عظمت طبیعی آلاسکا وجه مشخص این سرزمین است. بعد از سه ماه سرد و تاریک و ساکت اشعه خورشید بتدریج بر قلل کوهها تابیده و کم کم تمام آن خنله را فرا میگیرد. صدای شکستن یخ که مانند غرش توپ است خبر از آب شدن یخها میدهد و گلهای وحشی رنگارنگ و زیبا سرازخاک بدر میآورند. کوههای یخ مانند زمرد و زبرجد میدرخشند و رودخانهها و جویها پر از انواع ماهیهای خوش گوشت مانند قزلآلا و ماهی آزاد بحرکت در میآیند و صفا و حرکت خاصی بمرغزاران که در آلاسکا فراوانند میبخشند. در این سرزمین آرام حتی مجازات اعدام وجود ندارد و مرد قاتل بیش از چند سال در زندان نمیماند و اگر زن باشد مجازات او چند ماه حبس با تعلیق مجازات است یعنی در واقع بزندان نمی‌رود مگر آنکه جرم دیگری مرتکب شود که در آن صورت مجازات هر دو جرم درباره او قابل اجرا است.

بعلت کمی جمعیت افراد در آلاسکا ارزش و شخصیت دارند. در زمینی که بواسطه تغییرات تحت الارضی از قبیل آتش فشان و زلزله دائماً در حال تحول و تغییر است و منابع دست نخورده از قبیل معادن طلا و اورانیوم و مس و سرب و امثال آن دارد وجود افراد جستجوگر خیلی ارجمند است. در این سرزمین سرعت میتوان مالدار شد چنانکه دوزیر پیشین کابینه نیکسون والتر هیکل **Walter Hiekel** که دست خالی با آلاسکا رفت در معاملات زمین و مستغلات چنان ثروتمند و معروف شد که اول استاندار آن

ایالت ویبه وزیر کشور گردید. در آلاسکا عضویت حزب اهمیت چندانی نداشته و آنچه مورد نظر است شخصیت نامزد انتخابات می باشد که حتی احوال شخصی او مثلا مهارت وی در ماهی گیری دبا انتخاب شدن او بی اثر نیست چه اغلب مردم آلاسکا عم از آمریکائی و اسکیموماهی گیر و شکارچی هستند و در کنگره آمریکا دو سناتور و یک عضو مجلس شورا از آلاسکا شرکت دارند. مجلس محلی چهل نفر و مجلس سنا ۲۰ نفر عضو دارد. مسئله مهم برای آلاسکا این است که در ده ساله آینده آیا باید زیبایی وحشی و طبیعی آن را حفظ کرد یا آن ایالت را تبدیل بمنطقه صنعتی با همه ناراحتیهای آن نمود. کشف منابع مهم نفت یا ذخائر بی حساب در حدود ۱۰۰ میلیارد بشکه آلاسکا را بطرف صنعت می کشاند و هم اکنون لوله عظیم و قطور نفت را از کرانه های نزدیک قطب شمال تا جنوب آلاسکا می رسانند. قطر این لوله ۱/۳۵ متر و طول آن ۱۲۴۰ کیلومتر است. در پائیز گذشته فقط از ممر پذیره نفت ۱۵ شرکت نفتی مبلغ نهصد میلیون دلار نصیب این ایالت شد. این مبلغ برای مخارج اداری چهار سال و نیم این ایالت کافی است.

تولید نفت از قرار ۲ میلیون بشکه در روز بایالت کانادا سالانه دو صد میلیون دلار حرق امتیاز و مالیات می رساند و این ارقام حاکی است که طرح های عمرانی چه منبع پردرآمدی در اختیار دارد و کشف منابع مهم نفت در آسید خوبی برای ساختن جاده های خوب و خانه و مدرسه و غیره برای کارگران است که برعهده شرکتهای نفتی میباشد ولی ایجاد این صنعت مضار غیر قابل انکاری از جهت آلوده کردن محیط دارد که فی المثل اگر فقط در یک نقطه لوله نفت بعلت زلزله یا بعلل دیگر شکاف بردارد محوطه وسیعی را آلوده کرده و بزندگی حیوانات گوناگون پردازش و گیاهها و جنگلهای سرسبز آن لطمه جبران ناپذیری وارد خواهد کرد و اگر در سمتهای جنوبی این لوله یعنی در نزدیکی **Valdez** «والدز» این شکستگی لوله پیش آید تمام ماهیهای خلیج را از بین خواهد برد آنوقت است که رود های با آب سیاه و زغش ماهیها و پرندگان و حیوانات جریان خواهد داشت.

کشف آلاسکا در ۱۷۴۹ در توسط پزشک دانمارکی ویتوس برنیکه *Vetus Bernig* با کشتی بادبانی بامر پتر کبیر تزار روسیه صورت گرفت و سیه جز کفتار بیرحمانه حیوانات برای استفاده از پوست آنها کاری نکرد و چون تزار روسیه برای تهیه مقدمات جنگ با انگلستان احتیاج بیول داشت در ۱۸۶۷ آن ایالت را بمبلغ ۷۲ میلیون دلار بامریکا فروخت در آن موقع سیوارد *Seward* وزیر خارجه آمریکا برای این معامله یعنی تحصیل این ایالت یخ و قطبی با ماهیهای با ارزش بشدت انتقاد شد اما امروز این ایالت که از قرار هر جریب دوسنت خریده شده میلیاردها منابع طبیعی داشته و از حیث موقعیت سوق الجیشی برای آمریکا جنبه حیاتی دارد.

اما وقتی در ابتدای قرن بیستم طلا و نقره و مس در این ایالت کشف شد که بهترین مظهر آن فیلم معروف چارلی چاپلین بنام «حمله بطلا» است عقاید تغییر کرد.

در جنگ جهانی دوم پایگاههای نظامی محکمی در چندین نقطه این ایالت ساخته و مستقر شد و در نبرد *Attu* که دومین نبرد سخت اقیانوس آرام بود در کرانه های آلاسکا بیش از ۵۴۹ نفر امریکائی و ۲۳۵ نفر ژاپونی کشته شدند. اکنون هم سرتاسر این ایالت پر از دستگاههای مخابراتی و دژهای مستحکم نظامی است. ۹۵٪ تجارت خارجی آلاسکا بیشتر با ژاپون انجام می گیرد که مواد معدنی چوب و ماهی میخورد. در این ایالت که ۲۹۳۰۰۰ نفر جمعیت دارد ۵۷۰۰۰ آن سکنه بومی بنام *Aleuts* از نژاد اسکیمو و سرخ پوست و از اندازترین مردم آمریکا هستند. چه متوسط عمر آنان ۳۵ سال بوده و در دوست دهکده کثیف زندگی میکنند. خرید دولت امریکا از روسیه فقط شامل اداره این ایالت و گرفتن مالیات بود و لاغیر و زمینها متعلق به مردم آن ایالت است.

خلاصه این ایالت وسیع و دور دست بقدری از حیث منابع طبیعی از قبیل مواد معدنی، جنگلها و مراتع، حیوانات وحشی با پوست گرانبها و گلهها و گیاههای کوناگون گوههای پر برف و رودخانهها، ماهیهای خوش گوشت

غنی است که یکی از قطبهای مهم کثونی و آینده جستجوگران منابع طبیعی است. سیاحت در این قاره پهناور بسیار جالب است. در شهر آنکرچ که پرجمعیت ترین شهر این ایالت و دارای ۸۰۰۰۰ نفر جمعیت است مهمانخانههای خوب و سفر و تفریحگاه های مجهز و کاباره ها و منازعه های پوست فروشی متعددی مهیای خدمت سیاحان است.

مؤسسات آموزشی نوساز و دانشگاه خوش ساخت و کتابخانه پر کتاب ، آزمایشگاه مجهزی دارد که از هر حیث احتیاجات ساکنان این ایالت را دفع میکند. فرودگاه بین المللی نومازهر روز چند هواپیمای عظیم خطوط مهم هواپیمای بین المللی را پذیرائی میکند و راه هوایی عادی و سریع بین اروپا و خاور دور از آن میگردد.

در آلاسکا چند سال پیش زلزله مهیبی ساختمانهای بعضی شهرها از جمله شهر آنکرچ را منهدم کرد ولی چون در مناطق زلزله جمعیت زیاد نبود خسارت جانی زیادی وارد نیامد. گرچه اغلب ساختمانهای این شهر بعد از آن زلزله ساخته شده است برای اینکه آثار زلزله مشهود باشد زمین نسبت وسیعی را که دارای پستی و بلندی های عبرت انگیز مانند سطح کوه ماه است در کنار خلیج کوک بحال خود نگاهداشته و هیچ تعمیر و تصرفی در آن نکرده است .

این فرورفتگی و پستی و بلندیها چنان در هم ریختن زمین را در اثر زلزله نشان می دهد که تماشاگران شکرگزاری می کنند که در موقع زلزله در آن حدود نبوده اند.

در بدو ورود چنانکه مرسوم است بملت عضویت کلوب روتاری تهران و اینک مهمانخانه محل مسکنایم مرکز تجمع اعضاء روتاری برای یکبار نهار در هفته بود نشانی رئیس کلوب روتاری آن شهر را جویا شدم و پس از گرفتن شماره تلفون طبیعی بنام «دکتر همه» بمن جواب داد و چون خود را معرفی کردم از آشنائی با من اظهار خوشوقتی کرد و با من قرار ملاقات گذاشت در ضمن صحبت تلفونی تمجب کردم که با لهجه فارسی نامهربان تکرار

کرد و بشك آمدم مگر ایرانی باشد .

وقتی بهممانخانه برای دیدنم آمد و مرا بشام دعوت کرد سوارا تو مبیبل لوکس شدیم و در طی راه ناگهان با من بفارسی سلیس صحبت و خود را ایرانی الاصل معرفی کرد و اظهار داشت برای تکمیل تحصیلات پزشکی با آمریکا آمده و در آنجا ماندنی شده است و اکنون در آنکرج طبابت اشتغال دارد و مطب پرکار او در ۲۴ ساعت شبانه روز آماده پذیرائی بیماران است . شام در رستوران خوبی با اغذیه محلی مخصوصاً ماهیهای بنام آلاسکا مانند ماهی آزاد صرف شد و رئیس بانک آلاسکا نیز از جمله مدعوین بود و در ضمن صحبت بمن تبریک گفت که چنین هموطن شایسته ای دارم .

بعداً بهر جا که رفتم نام و دکتر همه را شنیدم که او شخصی معروف و مؤثر در آلاسکا و گذشته از آنکه صاحب زمینها و متفلات زیادی است که این خود در آمریکا نشانه هوشیاری و ژرف بینی است ، در امور اجتماعی و سیاسی هم طرف شور و مراجعه می باشد .

راستی باید خوشوقت بود که مردم ایران دارای چنان استعدادی هستند که در هر جا که باشند بواسطه استعداد فطری و هوش و ذکاوت و کاردانی سرآمد اقران می شوند و حتی یک نفر ایرانی در خطه دورافتاده آلاسکا نام وطن را به نیکی بیاد می آورد .

میزبان ایرانی ما که شائق دیدار وطن است وعده داد که امسال با ایران آمده و ازدیدار خویشان و هم میهنان شادمان گردد . چند روزی که در آلاسکا اقامت داشتم بدیدن مناظر طبیعی شگرف آن و مطالعه اوضاع و احوال محل صرف وقت کردم مخصوصاً تماشای کوههای یخ عظیم الجثه با رنگ سبز و لاجوردی که نشانه ای از عظمت این مناطق است بسیار جالب و آموزنده بود ولی زیبایی و شگرفی آنها غیر قابل وصف و از قدرت قلم بیرون است .

شکار حیوانات وحشی و تماشای ماهی گیری و گردش در پارکهای ملی و جنگلهای سرسبز طبیعی آلاسکا که فرسخها مساحت دارد و از پدیده های عجیب طبیعت است و صعود بقلل پر برف کوههای آن که بالغ بر ۶۰۰۰ متر ارتفاع آنها است داستانهای زیادی دارد که در فرصت دیگری بوسیله خواهد آمد .